

ДО:
Председателя на КОСВ към 44 НС
г-жа Ивелина Василева

Председателя на КЕ към 44 НС
г-н Валентин Николов

КОПИЕ ДО:
Министъра на околната среда и водите
г-н Емил димитров

ВЪЗРАЖЕНИЕ

**Против: ЗИД на Закона за безопасно използване на ядрената енергия
№902-01-46, внесен от НС на 02.09.2019г.**

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Александър Малинов №87
Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов
Адрес за кореспонденция:

**Уважаема госпожо Василева,
Уважаеми господин Николов,**

До нас достигна информация относно предложение на Валери Симеонов и група народни представители, внесено между първо и второ четене на ЗИД на Закона за безопасно използване на ядрената енергия №902-01-46, внесен от МС на 02.09.2019г., чрез което се за пореден път се цели промяна на чл.118ж на Закона за Водите през ПЗР на Закона за концесиите.

Предложението можете да откриете на следния линк:

[https://www.parliament.bg/bills/44/954-04-223%20\(2\).pdf](https://www.parliament.bg/bills/44/954-04-223%20(2).pdf)

Същото е одобрено на заседание на Комисията по енергетика, проведено на 30.01.2020г. с почти пълно мнозинство, със само двама въздържали се, което е много тъжно.

Не са представени никакви смислени мотиви, няма оценка на въздействието, нито е проведено обществено обсъждане. Налице е и прекасно мотивирано отрицателно становище на МОСВ, което не е качено на сайта на Народното Събрание неслучайно. Предложението Не Се предвижда и да бъде разглеждано в КОСВ, което пък е абсурдно!

Единственият, заявен в мотивите интерес, е:

"...подобяване на съществуващата нормативна уредба."

В период на брутална криза за вода навсякъде в страната, при доказана незаконосъобразност на всички малки ВЕЦ-ове, построени след 2000г. у нас /със

само две изключения/ и при доказано непрестанно пресушаване на реките от същите тия ВЕЦ-ове в нарушение на ЗВ, ние намираме процесното предложение за подигравка, а подходът за неговото внасяне - тайно, по терлъци, без никой да разбере - за недостоен.

Нещо повече - цели се възстановяване на възможността още прекалено много такива ВЕЦ-ове да могат да се изградят в ЗЗ от мрежата Natura 2000, при наличие на пилотна процедура на ГД Околна Среда на ЕК, която ще прерасне в наказателна неминуемо, заради нарушения на няколко директиви на ЕС от досега изградените малки изчадия, както правилно са посочили от МОСВ в отрицателното си становище.

И най-важното - инвеститорите, които са искали да ги построят тия ВЕЦ-ове, са имали прекрасната възможност да го направят в периода от август 2010г., до 2015г., когато в чл.118ж, във връзка с чл.119а, алинея 1, точка 5 към забраните за обявени Защитени Зони се добавя и забрана за защитени зони, които са определени като такива. Дотогава нямаше нито една ЗЗ по директивата за местообитанията, която да е била обявена със заповед на министъра на ОСВ! Тоест, забраната на практика не е действала до 2015г.. И същите тия инвеститори, които цели ПЕТ години не са си мръднали пръста, ни се правят на невинни жертви сега? Може би ще е най-добре да им построим и ВЕЦ-овете с държавни пари, за да не се мъчат, а?

Ето защо, отчитайки много по-висшите интереси на обществото, с настоящото становище ние Ви информираме за следното:

1. В края на 2016г. беше направен първи несръчен опит за промяна на чл.118ж от ЗВ в посоката, за която настояват сега и от БСК. Беше внесено предложение за изменение на ЗВ, което после беше оттеглено.
2. Малко след това беше направен втори опит, като същото изменение беше внесено чрез изменение на ЗВ през ПЗР на ЗИД на друг закон в стила и добрата практика на 43 и 44 НС. Тогава КОСВ отхвърли предложението напълно правилно, въз основа на здравия разум, на обществения интерес и на нашите възражения.
3. В края на 2017г. отново беше направен такъв опит и отново КОСВ отхвърли предложението за изменение на чл.118ж от ЗВ, пак след наши възражения и пак напълно правилно.

Сега, надяваме се на тези опити най-после да се сложи край веднъж завинаги, като се имат предвид следните наши съображения:

1. Оттокът на българските реки се характеризира с ясно изразена неравномерност - постоянен висок максимум през пролетта, когато не може да бъде оползотворен пълно, фрагментация на оттока през лятото според валежите или сушата и ясно изразен минимум през есента и зимата. **75% процента от оттока в реките ни протича през април, май и юни!** От тази гледна точка:
2. Така наречената малка хидроенергетика у нас е напълно безмислена. Ако бяха въведени и спазвани строгите правила за осигуряване на минималния допустим отток, малките ВЕЦ-ове у нас щяха да работят през само пролетта, когато на никой не му трябва ток нито за отопление, нито за охлаждане. Произвеждайки никому ненужен ток с гарантирано изкупуване и не стига че на повечето им го плащаме на преференциални цени по старите договори, ами на всичко отгоре трябва и да го балансираме, тоест да им харчим скъпата енергия само за сметка на обществото. За да им харчи безумния ток, ПАВЕЦ Чаира през пролетта работи на помпен режим и по обяд, ако не знаете!
3. На годишна база малките ВЕЦ-ове досега произвеждат около 2% от общото производство, като постоянно пресушават реките в тежко нарушение на закона.

Ако изпускат минималните водни количества постоянно, тогава ще произведат по-малко от един процент.

4. Нещо повече, въпреки че все още няма Методиката за минималния допустим отток и все още, в 21-ви век, МОСВ не влага никакви усилия нито за измерването на изпусканите водни количества под водохващанията, нито за тяхното постоянно наблюдение онлайн, Това Няма Да Продължава Вечно. Не и в 21-ви век, не и в държава член на ЕС. Тогава условията за "инвеститорите" истински ще се влошат и ще се окаже, че инвестицията им е хипер неизгодна и не се изплаща. А това просто значи, че **държавата прави услуга на инвеститорите, като ги предпазва от толкова неразумна инвестиция.**
5. Фраментацията на речната ни система отдавна е преминала допустимите граници, а породената загуба на биоразнообразие е чудовищна. Вярваме, че всички сте се убедили в това от редовните ни доклади.
6. Вкарването на все повече и повече реки в тръби при деривационните ВЕЦ или в блата при русловите ВЕЦ, влошава значително качествата на водата в реките, тъй като се елиминира самопречистващата им функция и/или се увеличава еутрофикацията. А почти всички руслови ВЕЦ са изградени на повече или по-малко замърсени води, както и повечето от деривационните нисконапорни ВЕЦ.
7. Ако беше разумна, тази стратегия за малките ВЕЦ-ове щеше да е осъществена още при социализма, който беше свръх активен по темата и щеше да победи капитализма, но не успя по друга причина. Дори социализмът прояви повече разум по темата, просто защото малките ВЕЦ са икономически абсурдни.
8. Както Ви е много добре известно, в момента сме на фаза Пилотна процедура на ГД Околна среда на ЕК и предстои наказателна процедура по жалбите ни дотук, заради досега изградените ВЕЦ. Глобите ще ги плаща цялото общество, заради нарушенията на "инвеститорите" и на държавните органи, позволили реките да се унищожат.
9. До 2027г трябва да сме изпълнили целите на РДВ за постигане на добро състояние на реките и потенциал на СМВТ, което налага не нови ВЕЦ-ове, а мерки за възстановяване на увредените ни реки.
10. Рискът от наводнения е най-важното нещо. Идете и вижте какво става на река Искър например. Пет-шестнайсет парчета някой ден ще им се задръстят задбаражните езера с тиня догоре и тогава ще се кръстим да не дойде висока вълна, нали?

И какво излиза накрая - под благосклонния поглед на законодателя и на МОСВ, обществото им плаща високата цена на тока, те крадат водата, която е най-ценния обществен ресурс, плащаме им балансирането и им плащаме с убитите ни реки, ще платим санкциите по наказателната процедура и накрая ще им платим удоволствието със санкции за непостигане на целите на РДВ до 2027г., при увеличен риск от наводнения? И си позволяват да искат още?

Ето защо ние считаме, че "инвеститорите" искат прекалено много от цялото общество. Всъщност, ние настояваме за точно обратното - за да спазим изискванията на РДВ на ЕС и да постигнем целите ѝ до 2027г., трябва незабавно да се пристъпи към подобряване на нормативната рамка по поставените от нас проблеми. С тази цел представяме следните предложения:

1. Незабавно изготвяне на Методиката за минималния допустим отток, включваща и забрана за водовземане при водни количества в реките под допустимия отток..
2. Изготвяне на Наредба за измерване и национален мониторинг на изпусканите водни количества под всички водохващания, включително денонощно онлайн

наблюдение, публично достъпно по всяко време. Все пак живеем в 21-ви век, нали?

3. Изготвяне на Наредбата за рибните проходи. Гордите легитимни "инвеститори - жертви" са построили у нас най-глупавите рибни проходи на планетата и това е доказан, вече световно признат факт.
4. Въвеждане на тежки санкции за нарушителите, защото сега санкциите са смешни и ГД Околна среда на ЕК много добре знае за проблема, и е задала въпроси в рамките на Пилотната процедура, и Вие все още нищо не правите по въпроса.
5. Преди издаване или удължаване на което и да било разрешително за ВЕЦ, който не е изграден - провеждане на пълно биологично и химическо изследване на състоянието на реката-жертва. Като имаме тези данни, впоследствие проверяваме периодично и като се установи влошаване - Замърсителят Трябва Да Плаща!
6. Най-важното - провеждане на Национална Оценка на Въздействието на досега изградените ВЕЦ-ове, за да се установи какви са ползите и какви са вредите дотук. Ползите за обществото са ясни и са равни на кръгла задраскана нула, а вредите също са ясни, но засега държавата не прави нищо за да ги установи, а трябва.
7. До изпълнение на предходните точки, настояваме да се въведат пълна забрана за издаване или удължаване/изменение на разрешителни за водоземане/ползване и **временен мораториум за издаване на нови разрешения за строеж** за нови ВЕЦ. Подчертаваме **временен**, поне докато не се поправи нормативната база, не се проведе Националната Оценка на Въздействието и не се гарантират наистина минималните водни количества под водохващанията, а така също и миграцията на рибите!
8. И най-важното - за реките с установено влошено състояние трябва да се премахват ВЕЦ-овете, които са го причинили, и да се търси отговорност на експертите по ОВОС/ОС, които са обещавали, гледайки в тавана, че няма да има отрицателно въздействие. Отговорността на "експертите" и как тя да се търси е ясно регламентирана в относимото законодателство и то трябва да се приложи! Идете и вижте какво става на река Лом над Горни Лом или на Благоевградска Бистрица, или на Давидковска Малка Арда, или на Ретиже и т.н. и т.н. - тук списъкът е безкраен. Виновниците за това, което ще видите там, Трябва Да Понесат Отговорност! Част от отговорността трябва да бъде поета във връзка с мерките за възстановяване на реките, както се изисква от относимото законодателство. Държавата, която също има вина, също трябва да плати за възстановяването!

Едва тогава ще се поохлади ентузиазмът на "инвеститорите" да нарушават екологичните правила, да ликвидират още реки и на всичко отгоре да се правят на невинни жертви за сметка на цялото общество!

Припомняме Ви също така, че всички нови ВЕЦ-ове у нас, с изключение на само два действащи, са изградени в коритата на реките в тежко нарушение на закона, без учредено възмездно право на строеж, тоест са абсолютно незаконни, и Вие успешно замехотехте и този проблем под килима!

В потвърждение на всичко гореизложено, Ви представяме и Становище на Камарата на Инженерите в Инвестиционното Проектиране /КИИП/, с което можете да се запознаете от следния линк:

<https://dams.reki.bg/uploads/Docs/Files/pismo043.pdf>

И все пак, още нещо още по-важно - досега са построени повече от 170 нови мВЕЦ, при съществуващи около 90 от социализма, включително каскадите. Абсолютно всички сравнително подходящи места вече са заети от нови мВЕЦ, които както вече се видя, биха произвеждали един процент от общото годишно производство на ток ако спазват закона. Чрез тях вече е ликвидиран животът в прекалено много реки и ако някой си мисли, че за още половин процент от годишното производство на ток ще ликвидира и останалите реки, той е изпаднал в дълбока, тежка заблуда. Просто предстои да се убеди, защото ще махаме ВЕЦ-ове, а няма да строим нови! Ако не сте забелязали, у населението вече се поражда огромно недоволство срещу ликвидирането на реките ни за печалбите на партийно свързани лица!

Ето защо, в момента да инвестираш във ВЕЦ е по-глупаво, отколкото да инвестираш в строежи на Банско!

Въз основа на гореизложеното настояваме да не се променя чл.118ж от ЗВ и незабавно да вземете правилните и неотложни мерки в посока възстановяване на реките!

И НАЙ-ВАЖНОТО:

Ние много добре знаем, че голяма част от собствениците на изградени ВЕЦ са партийно свързани лица. В скоро време ние ще ги разкрием пред обществото.

При нарастващото недоволство в страната, в условията на тежка водна криза, всеки нов малък ВЕЦ може да строши клона, на който неустойчиво висят останалите и едва едва се крепят. Надяваме се да имате предвид и ТОВА!

Предварително благодарим за разбирането и съдействието.

Сдружение Балканка, гр.София

Съставил:

Член на УС:.....

Дата 31.01.2020г.

/ инж. Димитър Куманов /